

ZPRÁVY

● Prof. RNDr. Bohumil Sikyta, DrSc. jubiluje

Pan Prof. RNDr. Bohumil Sikyta, DrSc. se narodil 29. srpna 1932 v Bílukách (okr. Klatovy) jako syn poštovního úředníka. Po maturitě na gymnáziu v Praze 4 vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, specializaci mikrobiologie. Studia ukončil jako promován biolog a nastoupil do Výzkumného ústavu antibiotik v Roztokách u Prahy (později Výzkumný ústav antibiotik a biotransformací). Působil zde jako vedoucí laboratoře, výzkumného oddělení a mikrobiologické sekce od roku 1952 až do roku 1972. Věnuje se studiu bioinženýrských procesů a vedle pracovních povinností systematicky vědecky pracuje a publikuje. V roce 1963 obhájil kandidátskou dizertační práci „Kontinuální kultivace *Streptomyces aureofaciens*“ na Přírodovědecké fakultě UK a získal titul kandidáta biologických věd a byl mu udělen titul RNDr. Práce byla rok nato vydaná jako monografie v angličtině v nakladatelství Academia. Význam pro jeho další odborný růst měl roční studijní pobyt ve Švédsku na Karolinska Institutet, Bakteriologiska Institutionen Stockholm v roce 1965.

V letech 1972–1993 působí prof. Sikyta v Mikrobiologickém ústavu ČSAV (později AV ČR), zprvu jako vedoucí oddělení technické mikrobiologie, následně zástupce ředitele a v důsledku protirežimního postoje od roku 1983 jako vedoucí laboratoře. Na všech pracovních pozicích stále pokračuje v systematické vědecké práci. Jako uznávaný odborník se zkušenostmi z výroby i výzkumu přednáší již od roku 1977 na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové nově koncipovaný předmět Biotechnologie pro farmaceuty. Po odchodu z MBÚ v Praze přechází na farmaceutickou fakultu jako vysokoškolský učitel natrvalo.

Aktivní působení prof. Sikyty na Farmaceutické fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové spadá do období let 1977–2007. Po nástupu na katedru farmakognozie se postupně seznamuje s životem a prací na akademické půdě, je jmenován členem vědecké rady Farmaceutické fakulty, působí v oborových radách a různých zkušebních komisích.

Přednáší a vede praktická cvičení, kterými prošly stovky studentů farmacie, je školitelem diplomových a doktorských prací. Biotechnologii přednáší také na Farmaceutické fakultě VFU v Brně (1995–1999). Vedle pedagogického působení, spojeného s napsáním skript Biotechnologie pro farmaceuty, která vyšla

v několika vydáních, a návodů pro praktická cvičení, se prof. Sikyta stále věnuje vědě. V roce 1982 obhájil doktorskou dizertační práci „Kontinuální kultivace mikroorganismů“ a získává titul doktor technických věd na VŠCHT Praha, roku 1992 je jmenován docentem mikrobiologie a imunologie, roku 1995 pak profesorem.

Jubilantova vědecko-výzkumná činnost je velmi obsáhlá a svědčí o hlubokém zájmu o zvolený obor, který se mu stal profesí i koníčkem, ale i o pílí a cílevědomosti. Významný i v celosvětovém srovnání je jeho podíl na vypracování technologie výroby antibiotik, enzymů a aminokyselin. Za stěžejní výsledky vědecké práce lze považovat jubilantovy výzkumy v problematice kontinuální kultivace mikroorganismů. Zásadní význam mělo objevení oscilací v kulturách mikroorganismů, což vyvolalo značný mezinárodní ohlas nejen mezi biology, ale i fyziky, pozoruhodné bylo také vypracování metody imobilizace enzymů a buněk v gelech (1961). Poprvé také popsal metodu komobilizace, která byla rozvíjena až po 15 letech. Mnoho poznatků přinesly jubilantovy práce zaměřené na kinetiku růstu a biosyntézy antibiotik v kontinuální kultuře vláknitých mikroorganismů – aktinomycet a výzkum využití selekčních tlaků pro nahromadění nadprodukcčních a regulačních kmenů pro endoenzymy v kontinuální kultuře. Tento směr práce přinesl jak teoretické, tak i praktické výsledky. V posledních letech se prof. Sikyta věnoval výzkumu mikroorganismů urychlujících tvorbu ledu z vody a vodní páry (ledově nukleární mikroorganismy) a možnosti aplikace v různých odvětvích. Výsledky jubilantovy vědecko-výzkumné práce, často novátorské, jsou obsaženy ve více než 100 původních pracích publikovaných v prestižních časopisech, desítkách přehledných článků a souhrnů ze sjezdů, v mnoha výzkumných zprávách. Přehled publikační aktivity zahrnuje rovněž 9 knih a 12 kapitol

Prof. B. Sikyta (vlevo) s R. Russellem

v monografiích vydaných v renomovaných vydavatelstvích. Je nositelem 26 patentů a autorských osvědčení. Řadě jeho prací se dostalo velkého mezinárodního ohlasu.

Své zkušenosti a organizační schopnosti uplatňoval prof. Sikyta jako aktivní člen mnoha odborných organizací. V domácích organizacích byl v České a Slovenské mikrobiologické společnosti v letech 1964 až 1980 člen výboru a předseda sekce aplikované mikrobiologie, člen výboru 1991–1995 a od 1998 čestný člen. Byl členem výboru odborné skupiny kvasná chemie a bioinženýrství při Čs. společnosti chemické, členem České společnosti pro biochemii a molekulární biologii, členem České farmaceutické společnosti, člen výboru Biotechnologické společnosti. Zkušenosti z výroby, výzkumu i vysoké školy uplatnil jako člen Koordinační rady vlády České republiky pro vědu a technologie letů 1991–1992 i jako místopředseda Grantové agentury Univerzity Karlovy (1994–1997).

Prof. Sikyta je uznávaným odborníkem i v zahraničí, o čemž svědčí jeho působení v mnoha mezinárodních organizacích na různé úrovni. Již roku 1977 se stává členem výkonného výboru International Organization of Biotechnology and Bioengineering, pokračuje v této organizaci členstvím v poradním sboru roku 1981, je členem v IUMS, IUPAC Biotechnology Division a mnoha dalších organizací a v roce 1994 je jmenován prezidentem 7. mezinárodního kongresu bakteriologie

a aplikované mikrobiologie IUMS v Praze. Pracuje také v redakčních radách odborných biotechnologických a mikrobiologických časopisů a bohatá je jeho přednášková činnost na domácích i zahraničních odborných akcích, konferencích, sympoziích a kongresech, kterou započal roku 1961 jako pozvaný řečník na Mezinárodním biochemickém kongresu v Moskvě a ve které pokračoval vystoupením jako pozvaný řečník, člen programového výboru či předseda zasedání na mnoha akcích ve světě.

Po nástupu prof. Sikyty na fakultu jsme v něm my, jeho kolegové, získali spolupracovníka s velkými životními zkušenostmi, s příkladným nasazením a zaujetím pro vědeckou práci, kolegu ochotného podělit se o své zkušenosti a znalosti. Nezapomenutelné jsou jeho historky spojené s každodenním dojížděním na fakultu z chalupy. Přestože v současnosti bydlí poblíž Dvora Králové, stále se živě zajímá o dění na fakultě a na katedře farmakognozie. Na odborných i společenských akcích je vítaným hostem.

Vážený pane profesore, milý kolego, přejeme ti při příležitosti významného životního jubilea pevné zdraví a energii do dalších let, hodně spokojenosti v osobním životě a radosti z úspěchů vnoučat.

*Jiřina Spilková
Jaroslav Dušek*

● PharmDr. Jozef Német, jubiluje

V uplynulom období si široká farmaceutická verejnost pripomenula šesťdesiatiny pána PharmDr. Jozefa Németa, odborného pracovníka Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv (ŠÚKL) v Bratislave.

Jubilant sa narodil 3. januára 1952 v Bratislave, kde aj v rokoch 1967–1970 absolvoval stredoškolské vzdelanie na SVŠ Metodova. Po maturite v rokoch 1971–1976 študoval na FaF UK v Bratislave. Na nej v úzkej spolupráci s Ústa-

vom experimentálnej biológie a ekológie SAV, sektor limnológie, vypracoval aj svoju diplomovú prácu "Vplyv životného prostredia na biochemické vlastnosti indikátorov fekálneho znečistenia".

Po promócií začal pracovať na tomto ústave SAV a zaoberal sa izoláciou baktérií rodu *Bdellovibrio* z povrchových tečúcich vôd medzi inými aj z Dunaja. Absolvoval aj študijný pobyt v Akadémii vied ZSSR na Ústave mikrobiológie v Puščíne. Závery z jeho

výskumnej činnosti viedli k izolácii tohto bakteriálneho predátora za použitia metódy dvojvrstvovej izolácie anaeróbných baktérií a k potvrdeniu, že sa vyskytuje aj v Československu a v strednej Európe.

V roku 1980 sa stal vedúci referent – registrácie liekov v ČSSR na MZ SSR. Špecializoval sa na koncepciu rozvoja imunobiologických výrob (ÚSOL, o.p., Praha a IMUNA n.p., Šarišské Michaľany) a fermentačných výrob antibiotík a aminokyselín (SPOFA o.p., Praha a BIOTIKA, n.p., Slovenská Ľupča) a spolupracoval s príslušnými útvarmi MZ ČSR. Do jeho pracovnej náplne patrila aj koncepčná a riadiaca práca na úseku farmaceutických činností SR, spolupráca a účasť na tvorbe národnej legislatívy a vykonávacích predpisov pre oblasť farmácie, osobitne pre farmaceutickú výrobu, kontrolu a zavádzanie správnej výroby a správnej distribučnej praxe.

V roku 1990 sa stal vedúci oddelenia zdravotníckej výroby MZ SR. Zameriaval sa hlavne na transformáciu podnikov farmaceutického priemyslu SR.

V rokoch 1992–1994 pracoval v SPOFA a.s., zastúpenie pre SR ako odborný zástupca.

V období rokov 1994–2003 pôsobil opäť na MZ SR ako referent na Odbore farmácie na Útvare liekovej politiky. Jeho pracovnou náplňou bolo povoľovanie mimoriadnych dovozov neregistrovaných liekov, spolupráca na koncepciách zdravotných odborov, pripomienkovanie legislatívnych materiálov, prístupové procesy SR do EÚ a spolupráca na transpozícii európskej legislatívy do legislatívy SR – agenda drogových prekurzorov a vydávanie rozhodnutí na zaobchádzanie